

Sanayide daralma üç aydır sürüyor

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO)

eylül ayı imalat satın alma yöneticileri endeksini (PMI) yayımladı. Endeks, eylülde 49,6 değerini aldı. Bu kapsamda endeks temmuz ve ağustos ayının

ardından eylülde de 50 eşik değerinin altında kalarak daralma sinyali verdi. Endeks verilerinde imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Endekse göre eylülde yeni siparişler ve yeni ihracat siparişlerindeki zayıflama devam etti.

İmalat sektöründe zayıf seyir sürüyor

EKONOMİ SERVİSİ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) eylülde 49,6 değerini aldı. Endeks ağustosta 49 ile 2023 yılının en düşük seviyesini görmüştü. Temmuz ayında da endeks 50 değerinin altında kalmıştı. Endekste 50'nin üstündeki değerler büyümeye işaret ederken, bu eşik değerin altı daralma sinyali olarak değerlendiriliyor.

Endeks verilerinde imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste üç ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı

düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı.

Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belirtti. Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri eylül ayında azalmaya devam etti, ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskalarının müşteri talebini sınırlaması oldu.

'Rapor, deprem bölgesindeki sanayimiz için bir yol haritası oluşturacak"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Gaziantep Sanayi Odasının (GSO) kamu ve özel sektör kurumlarının yanı sıra uluslararası kuruluşların destek ve katkılarıyla hazırladığı "Üretim Sektörünün Deprem Etki Analiz ve Raporlama Çalışması"na ilişkin, "Rapor, deprem bölgesindeki sanayimiz içi bir yol haritası oluşturacak." dedi. GSO ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından hazırlanan çalışma, TOBB'un ev sahipliğindeki toplantıya tanıtıldı.

Hisarcıklıoğlu, buradaki konuşmasında, 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli korkunç bir deprem felaketinin yaşandığını anımsattı.

Oda ve borsa camiası olarak afetin ardından hızla harekete geçiklerini belirten Hisarcıklıoğlu, "Elimizdeki tüm imkanları, deprem mağduru illerimiz için seferber ettik. Sonrasında bölgedeki kalıcı konut ihtiyacının karşılanması için kampanya düzenledik. Elimizdeki tüm maddi kaynakları bu işe aktardık. Geçtiğimiz aydan itibaren konutların inşasına da başladık." diye konuştu.

Hisarcıklıoğlu, bölge ekonomisinin ve istihdamının yeniden canlandırılması için çeşitli girişimler hazırladıklarını bildirdi. Deprem bölgesindeki insanların, üretim ve ticaret yaparak, kendi aylakları üzerinde durmalarının sağlanması gerektiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, bölgede istihdamın durumuna ilişkin şu bilgileri verdi:

"İstihdamla ilgili son rakamlar, bölge de özellikle 4 ilimizde çalışan sayısında çarpıcı bir azalışa işaret etmekte. Dep-

remin istihdama en olumsuz yansıldığı il Hatay olmuştur. Hatay'da özel sektörde çalışan sayısı yüzde 35 azalmış. Geçen sene 165 bin olan kayıtlı istihdam bu sene 107 bine düşmüştür. Demek ki 58 bin kişi işten ayrılmış veya işini kaybetmiştir. Kahramanmaraş'ta özel sektörde çalışan sayısında yüzde 29 azalma olmuştur. Çalışan sayısı 147 binden 104 bine düşmüştür. Malatya'da 95 binden 71 bine düşmüştür. Adıyaman'daki özel sektör istihdamı da 55 binden 48 bine inmiştir." Hisarcıklıoğlu, şehirleri ayağa kaldırmanın yolunun, ekonomiyi yeniden canlandırmaktan geçtiğini dile getirerek, GSO'nun bu misyonla harekete geçtiğini söyledi. GSO'nun, kamu ve özel sektör kurumlarının yanı sıra uluslararası kuruluşların destek ve katkı-

ıyla önemli bir çalışmaya hayatı geçiridiğini anlatan Hisarcıklıoğlu, şunları kaydetti:

"Bugün tanıtımları yapılabilecek rapor, deprem bölgesindeki sanayimiz için bir yol haritası oluşturacak. Bu nedenle çok değerlidir ve referans niteliğindedir. Hem kısa, orta ve uzun vadede yapılması gerekenler sıralanmış, yerel ve bölgesel kalkınma-ya yönelik somut politika adımları hazırlanmış hem de kurumlarımız için ne tür adımlar atılması gereğine ilişkin yapıcıl öneriler belirlenmiş."

Hisarcıklıoğlu, Gaziantep'in ülkenin önemli sanayi üretim merkezlerinden olduğunu belirterek, geçen hafta İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde Gaziantep'ten 28 firmanın yer aldığıni ifade etti.

FOTOĞRAF: KARAR SAYI

Sanayide üretim üç aydır yavaşlıyor

İmalat sektöründe üretim üç aydır daralmaya işaret ediyor. İstanbul Sanayi Odası'nın yayınladığı imalat satın alma yöneticileri endeksi eylülde 49,6 değerini alarak yine esik değer 50'nin altında kaldı. Ağustosta 49 ile yılın en düşük seviyesini gören PMI, eylülde 49,6'ya yükselse de imalat sektörü performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlama sinyali verdi. ISO üretimdeki ivme kaybinin siparişlerin azalmasından kaynakladığını fiyat baskınlarının müşterileri talebinin sınırlandırıldığını belirtti.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türk İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), anketinin Eylül ayı sonuçları açıklandı. Esik değer olan 50,0'nın üzerinde olulen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49 ve yılın en düşük seviyesini gösteren manşet PMI, Eylülde

49,6'a yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlama işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatacak seyre yaklaştığını gösterdi. İmalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim isti üste 3 ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı kaldığını belitti. Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat sipa-

dizyedeve bir önceki anket dönenine göre düğük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettiği firmaların durumu genellikle zayıf piyasaya kosullarına ve yeni siparişlerdeki azalmasına bağlı. Ote yandan bazı firmalar ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belitti. Hem toplam yeni siparişlerin ve yeni ihracat sipa-

rısları eylül ayında azalmaya devam etti ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düğük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılardan gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskınlarının müşterileri talebinin sınırlandırması oldu. İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektorel PMI Eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10

sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Bu sektörün de üretimi hacmi üst üste iki ay içerisinde büyümeye hız ağustos ayına göre deşisti. Üretimdeki sert yavaşlama, geçen yılın Kasım ayında bu yana en yüksek oranlı bir yavaşlama kaydedildiği, tekstil sektöründe yaşandı. -EKONOMİ SERVİSİ

TL'DEKİ DEĞER KAYBIYLA GİRDİ MALİYETLERİNDE KESKİN YÜKSELİŞ

Türk Lirasındaki değer kayiplarına bağlı olarak girdi maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artışı sürdürdü. Ancak enflasyon oranı ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve mayıs'tan bu yana en zayıf seviyede gerçekleşti. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu da bir önceki anket dönemine kıyasla belirgin bir şekilde azaldı. İmalatçılar 2023'ün genelinde olduğu gibi Eylül ayında da girdi satın almalarında teslimat gecikmeleriyle karşı karşıya kaldı. Anket katılımcılarına göre, tedarikçilerin performansındaki bozulma, yüksek nakliye maliyetleri ve mal ithalatındaki zorluklardan kaynaklandı. Eylül ayında girdi maliyetleri enflasyonu sektörler genelinde keskin bir yavaşlama sergiledi. En düşük oranlı artış ana metallerde gerçekleşken en yüksek enflasyon metalik olmayan mineral ürünlerde kaydedildi. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatlarındaki artış da 10 sektörün tamamında hız kesti. Talepteki iyileşmelerin firmalarla bir miktar fiyatlama gücü sağladığı gıda ürünler, satış fiyatlarındaki en hızlı artışın yaşandığı sektör oldu.

İŞİHDAMDA SINIRLI ARTIŞ

Bazı firmalar ek personel ihtiyacı olduğunu belirtirken, diğerlerini yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak istihdam düzeylerini azalttı. Son veriler, istihdamda çok sınırlı bir artış olduğuna işaret etti ve böylece mevcut artış eğilimi beşinci aya ulaştı. 10 sektörde istihdamı artaran sektör sayısının 3'e gerileyerek Kovid-19 salgınının 2020 başlarında ilk dalgalanmasından bu yana en düşük düzeye gerçekleşti. İstihdamını artaran sektörlerde gıda ürünler, ağaç ve kağıt ürünler ile kara ve deniz taşıtları oldu. Ağaç ve kağıt ürünlerin son 4 ayda ilk kez çalışma sayısını artırdı. İstihdam seviyesinde en keskin düşüş ise giyim ve deri ürünlerde kaydedildi. Yeni siparişlerdeki zayıf görünüm nedeniyle Eylül ayında satın alma faaliyetleri sadece gıda ürünleri ve ana metallerde artış gösterdi. Girdi alımları 8 sektörde düşüş kaydederken en belirgin azalma tekstil ürünlerinde gerçekleşti.

FİYAT BASKISI TALEBİ KİSITLADI

ISO açıklamasında imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiğini belirtti. ISO üretimdeki ivme kaybinin siparişlerin azalmasından kaynakladığını fiyat baskınlarının müşterileri talebinin sınırlandırıldığını aktardı. İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirilmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Eylül ayında Türk imalat sektöründe bozulmanın hafiflediği yönünde işaretler gözlenenken bazı firmalar ay içerisinde talebin olumlu seyrettiğini bildirdi. Genel olarak zorlu faaliyet koşulları devam etse de son veriler yılın kalısında yeniden büyümeye geleceğine işaret etti. Bu sektörün de üretimi hacmi üst üste iki ay içerisinde büyümeye hız ağustos ayına göre deşisti. Üretimdeki sert yavaşlama, geçen yılın Kasım ayında bu yana en yüksek oranlı bir yavaşlama kaydedildiği, tekstil sektöründe yaşandı. -EKONOMİ SERVİSİ

Sipariş ve koşullar imalat sanayini yavaşlattı

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan

manşet PMI, Eylül 2023'te 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Bazı firmalar da ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belirtti. Rapor'a göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü.

ISO TÜRKİYE İMALAT PMI ANKETİ'NİN EYLÜL AYI SONUÇLARI AÇIKLANDI

İMALAT SEKTÖRÜNÜN PERFORMANSI ÜÇUNCÜ ÇEYREKTE ZAYIFLAŞTI

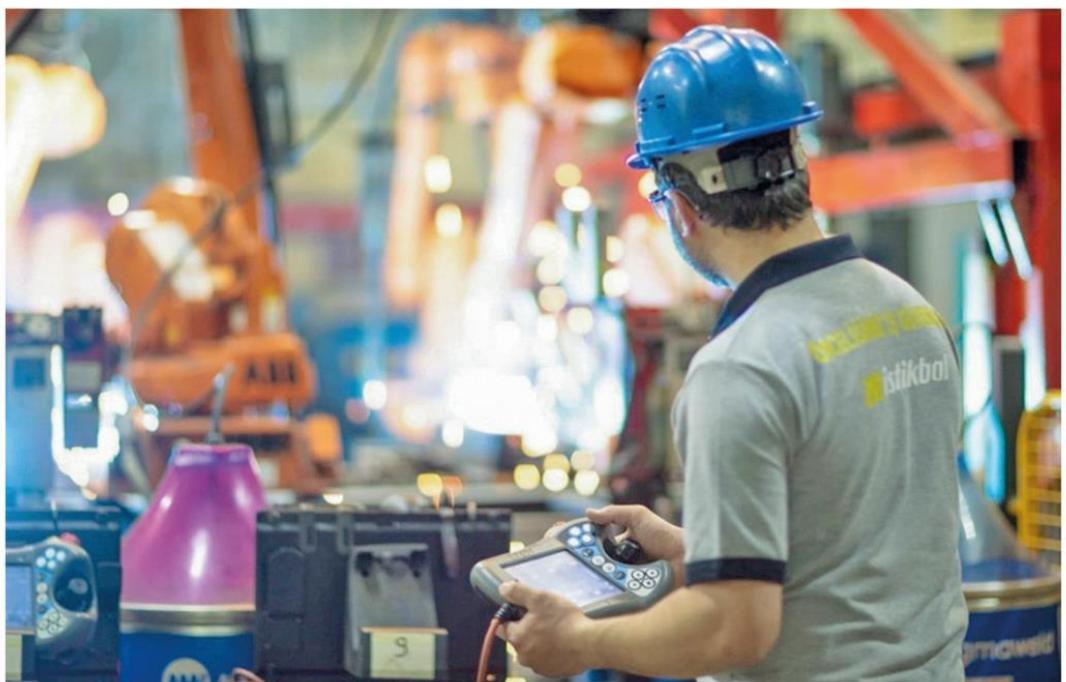
ISO Türkiye İmalat PMI Anketi'nin sonuçlarına göre, endeks eylülde 49,6 oldu. Sonuçlarda, imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), eylülde 49,6 olarak gerçekleşti. **ISO Türkiye** İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50,0'nın üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan manşet PMI, eylülde 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi. İmalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretimin üst üste 3 ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettığı firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belirtti. Hem toplam yeri siparişler hem de yeni ihracat siparişleri eylül ayında azalmaya devam etti ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskularının müşteri talebini sınırlandırmıştı.

GİRDİ MALİYETLERİNDÉ KESKİN ARTIŞ SÜRDÜ

Liradaki değer kayiplarına bağlı olarak girdi maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artışı südürdü. Ancak enflasyon oranının ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve mayıs'tan bu yana en zayıf seviyede gerçekleşti. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu da bir önceki anket dönemde

ne kıyasla belirgin bir şekilde azaldı. Son veriler, istihdamda çok sınırlı bir artış olduğuna işaret etti ve böylece mevcut artış eğilimi beşinci aya ulaştı. Bazı firmalar ek personel ihtiyacı olduğunu belirtirken, diğerleri yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak istihdam düzeylerini azalttı. Firmalar, yeni siparişlerdeki zayıflık nedeniyle satın alma faaliyetlerini ve girdi stoklarını azaltmaya devam etti ancak söz konusu düşüşler ağustos ayına göre daha ılımlı düzeyde kaydedildi. İmalatçılar 2023'in genelinde olduğu gibi eylül ayında girdi satın alımlarında teslimat gecikmeleriyle karşı karşıya kaldı. Anket katılımcılarına göre, tedarikçilerin performansındaki bozulma, yüksek nakliye maliyetleri ve mal ithalatındaki zorluklar-

dan kaynaklandı. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye Sektörel PMI eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Bu sektörün de üretim hacmi üst üste iki ay genişlerken büyümeye hızı ağustos ayına göre değişim göstermedi. Üretimdeki en sert yavaşlama, geçen yılın kasım ayında bu yana en yüksek oranlı düşüşün kaydedildiği tekstil sektöründe yaşandı.

Üretimdeki ivme kayiplarında belirleyici etken, firmaların yeni sipariş alma konusunda yaşadığı zorluklar oldu. Gıda ürünleri, üretimde olduğu gibi yeni siparişlerde de en iyi performansı gösteren sektör olurken, ana metaller sektörünün siparişleri üç aylık yavaşlamadan minden büyümeye geçti. En belirgin yavaşlama

tekstil ürünlerinde kaydedildi. İhracatta ise sadece kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri ile gıda ürünleri sektörleri artış sağladı. Eylül ayında girdi maliyetleri enflasyonu sektörler genelinde keskin bir yavaşlama sergiledi. En düşük oranlı artış ana metallerde gerçekleşirken en yüksek enflasyon metallik olmayan mineral ürünlerde kaydedildi. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatlarındaki artış da 10 sektörün tamamında hız kesti. Taşıt ve makine sektörlerinde ise enflasyon hızı hızla düşmüştü. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatlarındaki artış da 10 sektörün tamamında hız kesti. Taşıt ve makine sektörlerinde ise enflasyon hızı hızla düşmüştü.

ISO TÜRKİYE İMALAT PMI 49,6 ÖLÇÜLDÜ

İmalat PMI eylülde de eşik değerin altında

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), eylülde 49,6 olarak gerçekleşti. PMI, temmuz ve ağustos ayının ardından eylülde de eşik değerin altında ölçüldü.

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklanmış. Eşik değer olan 50,0'nın üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan manşet PMI, eylülde 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlama işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşlığını gösterdi.

İmalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste 3 ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi.

Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belirtti.

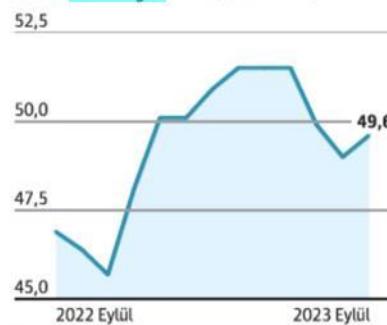
Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri eylül ayında azalmaya devam etti ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskalarının müşteri talebini sınırlaması oldu. Liradaki değer kayiplarına bağlı olarak girdi

"İmalat sektöründe bozulma hafifliyor"

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları kaydetti: "Eylül ayında Türk imalat sektöründe bozulmanın hafiflediği yönünde işaretler gözlenirken bazı firmalar ay içerisinde talebin olumlu seyrettiğini bildirdi. Genel olarak zorlu

faaliyet koşulları devam etse de son veriler yılın kalanında yeniden büyümeye geçilebileceğine dair bir miktar umut verdi. Eylül ayında firmalar açısından destekleyici bir gelişme de kurdaki göreli istikrarla birlikte enflasyonist baskaların belirgin bir şekilde azalması oldu."

ISO Türkiye İmalat PMI

maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artışını sürdürdü. Ancak enflasyon oranı ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve mayısın bu yana en zayıf seviyede gerçekleşti.

Girdi maliyetleri enflasyonunda keskin yavaşlama

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI eylül ayı raporu na göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Eylül ayında girdi maliyetleri enflasyonu sektörler genelinde keskin bir yavaşlama sergiledi. En düşük oranlı artış ana metallerde gerçekleşirken en yüksek enflasyon metalik olma-

yan mineral ürünlerde kaydedildi. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatlarındaki artış da 10 sektörün tamamında hız kesti.

Gıda, ağaç ve kağıt ürünleri ve taşıt sektöründe istihdam artışı

Talepteki iyileşmelerin firmaların bir miktar fiyatlama gücü sağladığı gıda ürünlerini, satış fiyatlarındaki hızlı artışın yaşandığı sektör oldu. Diğer taraftan, yeni sipariş temininde yaşanan zorluklar nedeniyle tekstil imalatçıları nihai ürün fiyatlarını eylülde sınırlı ölçüde artırabildi. İstihdamını artıran sektörler gıda ürünleri, ağaç ve kağıt ürünleri ile kara ve deniz taşıtları oldu. Ağaç ve kağıt ürünleri son 4 ayda ilk kez çalışan sayısını artırdı. İstihdam seviyesinde en keskin düşüş ise giyim ve deri ürünlerinde kaydedildi. Yeni siparişlerdeki zayıf görünüm nedeniyle eylül ayında satın alma faaliyetleri sadece gıda ürünleri ve ana metallerde artış gösterdi. Girdi alımları 8 sektörde düşüş kaydederken en belirgin azalma tekstil ürünlerinde gerçekleşti.

İmalat endeksi eşik değerin altında kaldı

Istanbul Sanayi Odası (ISO) **Türkiye** İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), eylül ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan manşet PMI, eylülde 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlama işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaştığını gösterdi.

En sert yavaşlama tekstilde

Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde talebin drençli kaldığını belirtti.

Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri eylül ayında azalmaya devam etti ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskalarının müşterileri talebini sınırlandırması oldu.

ISO Türkiye Sektörel PMI eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Üretimdeki en sert yavaşlama, geçen yılın kasım ayından bu yana en yüksek oranlı düşüşün kaydedildiği tekstil sektöründe yaşandı.

İç piyasadaki daralma ve siparişlerin azalması sektörü yavaşlattı

Sanayi iyileşmeye uzak

Türkiye'de büyümeyenin öncü göstergelerinden **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** Satın Alma Yöneticileri Endeksi İmalat PMI eylülde üçüncü kez eşik değer olan yüzde 50'nin altında kalarak yüzde 49.6 olarak gerçekleşti.

Ankete katılan **sanayicilere** göre imalat sektöründeki yavaşlamada üretimin ivme kaybetmesi etkili oldu.

Ankete katılan firmaların çoğu bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağlarken bazı firmalar ise talebin dirençli kaldığını ve olumlu seyrettiğini ifade ediyor.

Eylül ayı raporuna göre takip edilen 10 sektör arasında sadece gıda ürünlerinde üretimde artış yaşandı. İstihdam artışı ise sadece üç sektörde gözlendi. Bu, COVID-19 salgından bu yana en düşük istihdam artışı düzeyine işaret ediyor.

Verileri değerlendiren S&P

Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Eylülde genel olarak zorlu faaliyet koşulları devam etse de son veriler yılın kalanında yeniden büyümeye geçilebileceğine dair bir miktar umut verdi" dedi.

Endeksi sosyal medyadan yorumlayan TEPAV ekonomisti Burcu Aydin Özüdoğru ise "ISO PMI, **sanayide** üçüncü çeyrekte daralmayı işaret ediyor. TEPAV Ekonomik Görünüm raporunda, finansmana erişim sorunlarıyla, üçüncü çeyrekte yatırımlarda daralma tahmin ettik. ISO verisi tahminimizi destekliyor" dedi.

İmalat PMI 49,6 oldu

İstanbul Sanayi Odası (ISO)

Türkiye İmalat Satın Alma

**Yöneticileri Endeksi (PMI),
eylülde 49,6 olarak gerçekleşti.**

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan manşet PMI, eylülde 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Genel olarak zorlu faaliyet koşulları devam etse de son veriler yılın kalanında büyümeye geçilebileceğine dair bir miktar umut verdi. Eylülde firmalar açısından destekleyici bir gelişme de kurdaki görelî istikrarla birlikte enflasyonist baskıların belirgin bir şekilde azalması oldu" değerlendirmesinde bulundu.

İmalat göstergesi 3. ayda da daralma sinyali verdi

İstanbul Sanayi Odası (ISO) imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) eylülde 49,6 değerini aldı. Endeks ağustosta 49 ile 2023 yılının en düşük seviyesini görmüştü. Temmuz ayında da endeks 50 değerinin altında kaldı.

Bloomberg HT'nin haberine göre, endeks verilerinde imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste üç ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı.

Liradaki değer kayıplarına bağlı olarak girdi maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artışını sürdürdü. Ancak enfasyon oranı ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve mayıstan bu yana en zayıf seviyede oldu. Buna bağlı olarak, nihai ürün

fiyatları enflasyonu da bir önceki anket dönemine kıyasla belirgin bir şekilde azaldı. Son veriler, istihdamda çok sınırlı bir artış olduğuna işaret etti ve böylece mevcut artış eğilimi beşinci aya ulaştı.

Bazı firmalar ek personel ihtiyacı olduğunu belirtirken, diğerleri yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak istihdam düzeylerini azalttı. Firmalar, yeni siparişlerdeki zayıflık nedeniyle satın alma faaliyetlerini ve girdi stoklarını azaltmaya devam etti, ancak söz konusu düşüşler Ağustos ayına göre daha ılımlı düzeyde kaydedildi.

10 sektör içerisinde istihdamı artıran sektör sayısı üçe gerileyerek Kovid-19 salgınının 2020 başlarındaki ilk dalgasından bu yana en düşük düzeyde gerçekleşti. İstihdamını artıran sektörler gıda ürünleri, ağaç ve kağıt ürünleri ile kara ve deniz taşıtları oldu. İstihdam seviyesinde en keskin düşüş ise giyim ve deri ürünlerinde kaydedildi.

Sanayide kan kaybı sürüyor

Ağustos 2023'te 49 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, Eylülde 49,6 olarak gerçekleşti. İmalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret eden söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı.

MURAT ÇORBACI / İSTANBUL

İmalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Eylül 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nın üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49 olan manşet PMI, Eylül 2023'te 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığı gösterdi.

Sanayi topallayarak yoluna devam ediyor

Diğer yandan imalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste üç ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönenine göre düşük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde

de talebin dirençli kaldığını belirtti. Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri Eylül ayında azalma- ya devam etti, ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirme mermelerin ortak noktası, fiyat baskularının müşteri talebini sınırlaması oldu.

Enflasyon baskısı azaldı

Liradaki değer kayıplarına bağlı olarak girdi maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artısını sürdürdü. Ancak enflasyon oranı Ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve Mayistan bu yana en zayıf se-

viyede gerçekleşti. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu da bir önceki anket dönemine kıyasla belirgin bir şekilde azaldı. Son veriler, istihdamda çok sınırlı bir artış olduğuna işaret etti ve böylece mevcut artış eğilimi beşinci aya ulaştı. Bazı firmalar ek personel ihtiyacı olduğunu belirtirken, diğerleri yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak istihdam düzeylerini azalttı. Firmalar, yeni siparişlerdeki zayıflık nedeniyle satın alma faaliyetlerini ve girdi stoklarını azaltmaya devam etti, ancak söz konusu düşüşler Ağustos ayına göre daha ılımlı düzeyde kaydedildi. İmalatçılar 2023'ün gene-

Sadece gıda üretimi arttı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Bu sektörün de üretim hacmi üst üste iki ay genişlerken büyümeye hızı Ağustos ayına göre değişim göstermedi. Üretimdeki en sert yavaşlama, geçen yılın Kasım ayından bu yana en yüksek oranlı düşüşün kaydedildiği tekstil sektöründe yaşandı. On sektör içerisinde istihdamını artıran sektör sayısı üçe gerileyerek Covid-19 salgınının 2020 başlarındaki ilk dalgasından bu yana en düşük düzeyde gerçekleşti. İstihdamını artıran sektörler gıda ürünleri, ağaç ve kağıt ürünleri ile kara ve deniz taşıtları oldu.

linde olduğu gibi Eylül ayında da girdi satın almalarında teslimat gecikmeleriyle karşı karşıya kaldı. Anket katılımcılarına göre, tedarikçilerin performansındaki bozulma, yüksek nakliye maliyetleri ve mal ithalatındaki zorluklardan kaynaklandı.